

**Աջակցություն Հայաստանի Ազգային Վիճակագրական Ծառայությանը
Թվինինգ Փրագրի միջոցով**

AM09/ENP-PCA/TP/04

Առաքելության Զեկույց

Բիզնես Վիճակագրություն

Գործունեություն Բ3.2

Իրականացման Աջակցություն

Առաքելությունը իրականացրել են՝

Աշու Բոնրադը, Ավագ Խորհրդատու
Գլխավոր Մասնագետ Էլինա Մարկայն,

Հայաստան, Դեկտեմբերի 5 – 9, 2011

Վերջնական Տարբերակ

		
National Statistical Service Republic of Armenia	Central Statistical Bureau of Latvia	Statistics Denmark

Հեղինակների անունները, հասցեն և էլ. փոստի հասցեն

Աշու Բոնրադ, Ավագ Խորհրդատու

Դանիայի Վիճակագրություն, Տվյալների Հավաքագրման և մեթոդաբանության բաժին
Sejrøgade 11

ԴԿ-2100 Կոպենհագեն Ø

smc@dst.dk

Էլինա Մարկայն, Գլխավոր Մասնագետ

Լատվիայի Վիճակագրության Կենտրոնական Բյուրո, Ձեռնարկությունների
Ֆինանսավորման և Կառուցվածքային Վիճակագրության բաժին

Lacplesa 1

ԼՎ-1301 Ռիգա

elina.markaine@csb.gov.lv

Բովանդակությունների ցանկ

0. Ամփոփ նկարագիր.....	4
1. Ընդհանուր մեկնաբանություններ	5
2. Գնահատում և արդյունքներ	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
2.1. Հաշվետվական ձևեր.....	6
2.2. Ռեսպոնդենտների ծանրաբեռնվածություն	11
3. Եզրակացություններ և առաջարկություններ.....	12
3.1 Ամփոփ եզրակացություններ	12
3.2 Առաջարկություններ	13
4. Հաջորդ գործունեությունից առաջ իրականացվող քայլեր (Բ4.1)	14
Հավելված 1. Տեխնիկական առաջադրանք	15
Հավելված 2. Առաքելության ծրագիր	17
Հավելված 3. Անձինք, որոնց հետ հանդիպումներ են տեղի ունեցել	19
Հավելված 4. Աշխատանքային ծրագիր - ռեսպոնդենտների ծանրաբեռնվածություն և հաշվետվական ձևեր.....	20
Հավելված 5. ՀՀ ԱՎԾ-ում հարցաթերթիկի արտադրման գործընթացը	23
Հավելված 6. Հարցերի արձանագրություն	27

Այլ հավելվածներ, որոնք պատրաստվել են սույն զեկույցի համար

Հավելված Բ3.2.7 Ռեսպոնդենտների ծանրաբեռնվածության հետազոտության արդյունքները (Excel ֆայլեր)
Հավելված Բ3.2.8 Ամփոփում Բ2-ից հետո (Powerpoint-ի ներկայացում)
Հավելված Բ3.2.9 Հաշվետվական ձևերի նախագծում և փորձարկում (Powerpoint-ի ներկայացում)
Հավելված Բ3.2.10 Արյունաբերական արտադրանք, ամսեկան -գործող հաշվետվական ձևը
Հավելված Բ3.2.11 Արդյունաբերական արտադրանք, ամսեկան - վերանախագծված հաշվետվական ձևը
Հավելված Բ3.2.12 Դանիայի Վիճակագրության Հաշիվների վիճակագրության հաշվետվական ձևը

Հապավումների ցանկ

ԵՄ	Եվրոպական Միություն
ՀՀ ԱՎԾ	Հայաստանի Հանրապետության Ազգային Վիճակագրական Ծառայություն
ՀՀ	Հայաստանի Հանրապետություն
ՎԲՌ	Վիճակագրական Բիզնես Ռեգիստր
ԿԲՀ	Կառուցվածքային Բիզնես Հետազոտություն
ԴՎ	Դանիայի Վիճակագրություն
ԼՎԿԲ	Լատվիայի Վիճակագրության Կենտրոնական Բյուրո

0. Ամփոփ Նկարագիր

Բաղադրիչ Բ-ն ներառում է հետևյալ նպատակները՝ 1) ռեսպոնդենտների ծանրաբեռնվածության որոշում և քանակապես սահմանում; 2) բիզնես հետազոտությունների հաշվետվական ձևերի բարելավում; 3) ՎԲՌ-ի վերակազմավորման համար ռազմավարության սահմանում և ընդունում՝ առավել լավ ընդգրկմամբ և արդիականությամբ:

Սույն առաքելությունը Բաղադրիչ Բ-ի շրջանակներում իրականացվող թվով չորրորդ առաքելությունն էր: Սույն առաքելության հիմնական նպատակները հետևյալն էին՝

1. Գնահատել և օժանդակել աշխատանքներին, որոնք սկսվել են Բ.1, Բ.2 և Բ.3.1 գործունեությունների ընթացքում
2. Հետևել ռեսպոնդենտների ծանրաբեռնվածության բազիսային չափմանը
3. Որոշել հաշվետվական ձևերի բովանդակությունը, որոնք ընտրվել են ռեսպոնդենտների ծանրաբեռնվածության չափման համար՝ կապված հաշվետվական ձևերից որոշակի հարցերի ընդգրկման/հանման հետ
4. Սկսել աշխատանքները վերակազմավորված հաշվետվական ձևերի Նախագծման ուղեցույցի և ձևանմուշի վերաբերյալ
5. Որոշել հաջորդ գործունեության՝ Բ.4.1-ի բովանդակությունը և ժամանակը
6. Ճշգրտումներ Բաղադրիչ Բ-ի աշխատանքային ծրագրում

Կիրառված մեթոդը, որոշ չափով համարվում է <<պրակտիկ>> օժանդակություն՝ կոնկրետ աջակցում տարբերակների ընտրության և իրականացման վերաբերյալ, և սեմինար քննարկումներ, որոնք հիմնված էին Բ.2 զեկույցում տրված առաջարկությունների վրա:

Ընդհանուր եզրակացությունն այն է, որ բավականին լավ աշխատանքային հարաբերություններ են ստեղծվել և ընդհանուր համաձայնություն է ձեռք է բերվել հաշվետվական ձևերի վերանախագծման ձևի և բովանդակության առումով՝ հիմնական հասկացությունների վերաբերյալ: Ավելին, շարունակվում է աշխատանքը կապված ռեսպոնդենտների ծանրաբեռնվածության չափման հետ:

Ինչ վերաբերվում է հաշվետվական ձևերին, ապա հիմնական եզրակացությունն այն է, որ հստակ հնարավորություն կա 1) ստեղծել օգտվողի համար առավել հարմարավետ հաշվետվական ձևեր վերանախագծման միջոցով; 2) նվազեցնել ռեսպոնդենտների ծանրաբեռնվածությունը տվյալների հավաքագրման բարելավված գործընթացների միջոցով; 3) նվազեցնել ծանրաբեռնվածությունը կապված ԿԲՀ -ի հետ և դրանց առնչվող հարցաթերթիկների հետ և հիմնել փորձ և ստեղծել <<նախատիպ>> այլ ոլորտների համար:

Հաջորդ գործունեությունը (Բ.4.1) տեղի կունենա 2012 թվականի Մարտ ամսին, ինչպես նախատեսված է, և մի շարք հետևողական գործողություններ պետք է իրականացվեն ՀՀ ԱՎԾ-ի կողմից՝ սույն գործունեությունը առավել արդյունավետ դարձնելու համար:

1. Ընդհանուր մեկնաբանություններ

Սույն զեկույցը պատրաստվել է հայ-դանիական ծրագրի շրջանակներում <<Աջակցություն Հայաստանի Ազգային Վիճակագրական Ծառայությանը Թվինինգ ծրագրի միջոցով>>: Սույն ծրագրի շրջանակներում ՀՀ ԱՎԾ-ն որոշել է նվազեցնել ռեսպոնդենտների ծանրաբեռնվածությունը՝ դա համարելով որպես ծրագրի Բաղադրիչ Բ-ի՝ *Բիզնես Ռեգիստր, Կառուցվածքային Բիզնես Հետազոտություններ և Ռեսպոնդենտների Ծանրաբեռնվածություն* ընդհանուր նպատակ: Սա ներառում է մի քանի նպատակներ.

- Բացահայտել և քանակապես որոշել ռեսպոնդենտների ծանրաբեռնվածությունը
- Բարելավել բիզնես հետազոտությունների հաշվետվական ձևերը
- Սահմանել և ընդունել ռազմավարություն ՎԲՌ-ի վերակազմավորման համար՝ առավել լավ ընդգրկմամբ և արդիականությամբ, որը հիմնականում հիմնված կլինի վարչական ռեգիստրների տվյալների վրա:

Այս առումով, սույն գործունեությունը թվով չորրորդն էր Բաղադրիչ Բ-ի շրջանակներում, այսինքն <<իրականացման աջակցության>> առաքելությունը: Գործունեությունը կնպաստի վերը նշված նպատակներին և կդառնա ելակետային չափանիշ սույն գործունեության համար ինչպես և սահմանված է պայմանագրով՝ բիզնես հետազոտությունների հետ կապված հաշվետվական ձևերի մշակում:

Սույն առաքելության կոնկրետ նպատակները/ակնկալվող արդյունքները հետևյալն են՝ տես հավելված 1-ը

- Ընթացիկ աշխատանքի գնահատում և աջակցություն;
- Ռեսպոնդենտների ծանրաբեռնվածության բազիսային չափման գնահատում;
- Համաձայնություն ռեսպոնդենտների ծանրաբեռնվածության չափման համար ընտրված հաշվետվական ձևերի բովանդակության վերաբերյալ՝ հաշվետվական ձևերից որոշակի հարցերի ավելացման/հանման առումով;
- Վերակազմավորված հաշվետվական ձևերի Նախագծման ուղեցույցի և ձևանմուշի ստեղծում;
- Հաջորդ գործունեության՝ Բ.4.1 բովանդակության և Ժամանակացույցի որոշում;
- Ճշգրտումներ Բաղադրիչ Բ-ի աշխատանքային ծրագրում:

Փորձագետները ցանկանում են արտահայտել իրենց խորհին երախտագիտությունը այն բոլոր պաշտոնյաներին և անձանց, որոնց հետ իրենք հանդիպումներ են ունեցել՝ վերջիններիս ցուցաբերած հյուրընկալության և բարյացակամ աջակցության համար, ինչպես նաև այն արժեքավոր տեղեկությունների համար, որը տրամադրվեց փորձագետներին Հայաստանում գտնվելու ընթացքում և մեծապես նպաստեց նրանց աշխատանքին:

Սույն զեկույցում նշված տեսակետները և դիտողությունները պատկանում են փորձագետներին և դրանց համապատասխանությունը ԵՄ-ի, ՀՀ ԱՎԾ-ի, ԼՎԿԲ-ի կամ ԴՎ հետ բոլորովին պարտադիր չէ:

2. Գնահատում և արդյունքներ

Սույն զեկույցում արված դիտողությունները հիմնված են ՀՀ ԱՎԾ-ի ղեկավարների և աշխատակիցների հետ ունեցած հարցազրույցների և քննարկումների վրա, որոնք տեղի են ունեցել սույն առաքելության շրջանակներում կայացած հանդիպումների և սեմինարների ընթացքում: Բ.2 առաքելությունից ի վեր բավականին լավ առաջընթաց է նկատվել՝ ՀՀ ԱՎԾ-ի կողմից իրականացվել են ռեսպոնդենտների ծանրաբեռնվածության և հաշվետվական ձևերի հետ կապված բոլոր առաջադրանքները և տրամադրվել են փորձագետներին: Որպեսզի հնարավոր լինի ապահովել նախատեսված գործունեությունների սահուն ընթացքը և ընդհանուր Բաղադրիչ Բ-ի արդյունքները դեռևս անհրաժեշտ են որոշակի հետագա աշխատանքներ, որոնք պետք է իրականացվեն ՀՀ ԱՎԾ-ի կողմից նախքան հաջորդ՝ Բ.4 գործունեությունը:

Ընդհանուր առմամբ, փորձագետները գտնում են, որ ՀՀ ԱՎԾ-ն և գործունեությանը իրենց մասնակցությունն ունեցած աշխատակիցները հստակ ցուցաբերում են դրական և կառուցողական մոտեցում և նվիրվածություն սույն բաղադրիչի վերաբերյալ, ինչպես նաև

- իրազեկվածություն կապված ՀՀ ԱՎԾ-ի հաշվետվական ձևերը սպառողի համար առավել հարմարավետ դարձնելու անհրաժեշտության վերաբերյալ
- իրազեկվածություն կապված ռեսպոնդենտների ծանրաբեռնվածության չափման և նվազեցման անհրաժեշտության, ինչպես նաև փոփոխականների գնահատման առավելությունների վերաբերյալ, արդյոք դրանք անհրաժեշտ են և/կամ արդիական են:

Պրն. Գագիկ Անանյանը, առաքելության շաբաթվա ընթացքում գրասենյակից բացակայում էր, ուստի Լիլիթ Պետրոսյանը ստանձնել էր ՇԵ-ի բաղադրիչի ղեկավարի ժամանակավոր պաշտոնակատարի դերը:

Սույն բաղադրիչի աշխատանքային պլանը հաստատվեց և մանրամասն ներկայացվեց: Որոշ ճշգրտումներ են կատարվել Բ.3.2 առաքելության սկզբում:

Լիլիթ Պետրոսյանի կողմից ներկայացվեց ընթացիկ կարգավիճակը և առաջընթացը, որը ձեռք է բերվել նախորդ գործունեությունից ի վեր և վերաբերվում էր ռեսպոնդենտների ծանրաբեռնվածության չափմանը, նախագծման հարցերին, ինչպես նաև ՀՀ ԱՎԾ-ի առաջադրանքներին, որոնք պետք է իրականացվեին մինչև Բ.3.2 առաքելությունը:

Գործողությունների աշխատանքային ծրագիրը կապված բիզնես վիճակագրության հաշվետվական ձևերի վերակազմավորման հետ ճշգրտվեց, քննարկվեց և հաստատվեց:

2.1. Հաշվետվական ձևեր

Հանդիպում Մեթոդաբանության բաժնի հետ ընթացիկ նախագծման ընթացակարգերի վերաբերյալ

Կայացավ հանդիպում Լիլիթ Պետրոսյանի և մեթոդաբանության բաժնի աշխատակիցների հետ, որի նպատակն էր ՀՀ ԱՎԾ-ի հետազոտությունների նախագծման և իրականացման

գործող ընթացակարգերի փաստաթղթավորումը: Քննարկված թեմաները և պատասխանները ամփոփված են սույն զեկույցի Հավելված 6-ում:

Գործող նախագծման ընթացակարգերը ամփոփելով կարելի է ասել, որ հնարավոր է նշել հետևյալ ոլորտները, որոնք կարող են ազդեցություն ունենալ վերանախագծման գործընթացի վրա՝

- ՀՀ ԱՎԾ-ի հարցաթերթիկի գլխավոր էջը ստանդարտ նախագիծ է, որն ընդունվել է Վիճակագրության Պետական Խորհրդի կողմից: Սա պետք է ի նկատի ունենալ ցանկացած փոփոխություն կատարելու ժամանակ, որոնք կարող են առաջարկվել հարցաթերթիկի ձևանմուշի վերանախագծման առումով (տես՝ Հավելվածներ 10 և 11): Ցանկացած փոփոխություն հարցաթերթիկի գլխավոր էջի դիզայնի հետ կապված պետք է հաստատվի Վիճակագրության Պետական Խորհրդի կողմից:
- Հարցաթերթիկի հետ կապված ցանկացած հիմնական փոփոխություն պետք է հաստատվի ՀՀ Արդարադատության Նախարարության կողմից: Սակայն հնարավոր է փորձարկել նոր դիզայնի նախատիպը փորձնական խմբի շրջանակներում (մասնակցությունը ըստ ցանկության), առանց նախապես ձեռք բերելու Նախարարության համաձայնությունը:

Մեմինար հաշվետվական ձևերի օպտիմալացման վերաբերյալ

Մեմինար կազմակերպվեց բարելավման ենթակա ոլորտների վերաբերյալ, որոնք ի հայտ էին եկել նախորդ՝ Բ.2 առաքելության ընթացքում և Բ.2 առաքելության զեկույցի 6 և 7 Հավելվածների վերաբերյալ ՀՀ ԱՎԾ-ի կողմից ներկայացված մեկնաբանությունների վերլուծություններից հետո: Մեմինարի հիմնական նպատակը հետևյալն էր՝

- Ամփոփել ողջ աշխատանքը, որն իրականացվել է նախորդ առաքելության՝ Բ.2-ի ընթացքում և այնուհետև,
- Քննարկել դեռևս բաց մնացած համաձայնության ենթակա կետերը:

Մեմինարը կազմակերպված էր Բիզնես Վիճակագրության, Ֆինանսների վիճագրության, Վիճակագրական աշխատանքների մեթոդաբանության և դասակարգիչների բաժնի աշխատակիցների համար: Ներկայացված շնորհանդեսը կցված է սույն զեկույցի Հավելված 8-ում:

Ինչպես որոշվել էր Բ.2 առաքելության ընթացքում, ընտրվել են բիզնես վիճակագրության 5 հաշվետվական ձևեր (տարեկան հետազոտություն 1-ՏԳ տնտեսական գործունեության վերաբերյալ, տարեկան հետազոտություն 11-ՀՄ հիմնական միջոցների վերաբերյալ, ամսեկան հետազոտություն 1-ԿՇ շինարարության վերաբերյալ, ամսեկան հետազոտություն 1-Առևտուր, և ամսեկան հետազոտություն 1-Արտադրանք, արդյունաբերական արտադրանքի վերաբերյալ): ՀՀ ԱՎԾ-ն մեծ աշխատանք է իրականացրել Բ.2 առաքելությունից ի վեր և նկարագրել է նշված հաշվետվական ձևերի հետազոտության ռազմավարությունը և ներկայացրել է առաջարկներ բարելավման ենթակա ոլորտների վերաբերյալ:

Առաջարկված բարելավման ոլորտներից շատերին համաձայն էին նաև ճյուղային բաժինները: Սակայն դեռևս կան որոշ առաջարկներ, որոնք պետք է ուսումնասիրվեն: Այս առաջարկները քննարկվեցին սեմինարի ընթացքում և հանգեցրին բավականին դրական արդյունքների: ՀՀ ԱՎԾ-ն հաստատեց համարյա բոլոր այն առաջարկները, որոնք ենթակա էին հետագա ուսումնասիրման և համաձայնվեց հաշվետվական ձևերից հանել մի շարք հարցեր: Եղան նաև որոշ առաջարկություններ, որոնք անմիջականորեն չընդունվեցին, սակայն դրական միտում ցուցաբերվեց, որ հաշվետվական ձևերի հետագա բարելավման գործընթացներում այդ առաջարկությունները հաշվի կառնվեն:

Քննարկվեցին հետևյալ հիմնական թեմաները՝

- <<Աշխատողների թվաքանակի>> փոփոխականի ներառման անհրաժեշտությունը բիզնես վիճակագրության մի շարք հարցաթերթիկներում: Որոշվեց, որ այս փոփոխականը հասանելի է այլ աղբյուրներից և կարելի է դա չներառել տարեկան հաշվետվական ձևի մեջ: Սակայն, կարճաժամկետ բիզնես հետազոտությունների համար, այս փոփոխականը պետք է պահպանվի, քանի որ չկան այլ ամբողջական տվյալների աղբյուրներ այս փոփոխականի համար: Փոփոխականը կարևոր է, քանի որ այն օգտագործվում է կարճաժամկետ վիճակագրության հրապարակումներում չափային խմբերի տարանջատման համար:
- <<Ֆինանսական լիզինգ>> փոփոխականի անհրաժեշտությունը: Այս փոփոխականը հանվել է ԵՄ No.295/2008 կանոնակարգի պահանջներից, որը վերաբերվում է կառուցվածքային բիզնես վիճակագրությանը, և նաև ֆինանսական լիզինգի վերաբերյալ տվյալները տրամադրվում են ԱՎԾ-ին ՀՀ Կենտրոնական Բանկի կողմից:
- <<Գործառնական լիզինգ>> փոփոխականի ներառումը հիմնական միջոցների հետազոտության մեջ: Համաձայն <<գործառնական լիզինգի>> սահմանմանը, այն չպետք է ներառված լինի հիմնական միջոցների մեջ, այլ այն պետք է հաշվել որպես Համախառն ներդրում նյութական ակտիվների մեջ:
- Տարվա սկզբում իրավիճակի վերաբերյալ հարցեր են տրվում և միաժամանակ պահանջվում է նաև ամսեկան/եռամսյակային տեղեկատվություն: Բացատրությունն այն է, որ դա պայմանավորված է նախորդ ժամանակահատվածների վերանայման և տվյալների որակի վերահսկման հետ: Փորձագետները առաջարկում են հաշվարկել սովորաբար իրականացվող ճշտումների քանակը և վերլուծել դրանց ազդեցությունը արդյունքների վրա: Բացի այդ անհրաժեշտ է իրականացնել լրացուցիչ աշխատանքներ ՀՀ ԱՎԾ-ում որակի ստուգման և ուղղումների առումով:
- Հակասական փոփոխականներ – նմանատիպ իմաստով, սակայն տարբեր անվանումներով: Օրինակ, 1 ՏԳ Տնտեսական գործունեության հետազոտության մեջ, պահանջվում են երկու իրար շատ նման փոփոխականներ՝ եկամուտը առևտրից (01.1 և 45.7 տողերը) և ծախսերից, որոնք կատարվել են վերավաճառքի համար ձեռք բերված ապրանքների համար (01.1.1 և 10 տողերը): Այս երկու տողերից ստացված արդյունքները տարբեր կլինեն, ինչը տվյալների որակի վերաբերյալ կասկածների տեղիք կտա: Փորձագետները առաջարկում են, չներառել նման հակասական փոփոխականներ և ավելի շատ ուշադրություն դարձնել բացատրությունների և տվյալների որակի ստուգումների վրա:

***Հաշվետվական ձևերի նախագծման և փորձարկման սկզբունքների ներկայացում
Մեթոդաբանության և ճյուղային բաժինների համար***

Սեմինար կազմակերպվեց նաև հաշվետվական ձևերի նախագծման և փորձարկման սկզբունքների վերաբերյալ: Սեմինարի հիմնական նպատակը հետևյալն էր՝

- Ներկայացնել օգտվողի համար առավել հարմարավետ հաշվետվական ձևերի նախագծման լավագույն փորձը
- Ներկայացնել օրինակներ, թե ինչպես են այդ սկզբունքները կիրառվել ԴՎ հաշվետվական ձևերի վերանախագծման մեջ:

Սեմինարը կազմակերպվել էր ՀՀ ԱՎԾ-ի բոլոր այն աշխատակիցների համար, ովքեր հետաքրքրված էին այս թեմայով: Ներկայացված շնորհանդեսի նյութերը կցված են սույն զեկույցի Հավելված 9-ում:

Շնորհանդեսի հիմնական կետերից էին՝

- Լավ հարաբերությունները սպառողների հետ, որը արդյունքում կհանգեցնի լավ տվյալների ՀՀ ԱՎԾ-ի համար
- Հարցնել միայն այն տեղեկատվությունը, որը դուք օգտագործելու եք (Հարցերի արձանագրություն)
- Հարցերը սահմանել այնպես, որ դրանք հեշտ լինեն հասկանալու համար
- Պարզաբանել իմաստը՝ ըստ խմբավորման
- Կրճատել հրահանգները և վերարտադրել դրանք պարզ լեզվով
- Կրճատել այն հրահանգները, որոնք անհրաժեշտ չեն
- Ներառել ՀՀ ԱՎԾ-ի կոնտակտային տեղեկատվությունը
- Շնորհակալություն հայտնել հաշվետվական ձևի վերջում
- Համոզվել, որ անվանումները բավականին մոտ են առնչվող դաշտերին
- Ընտրել ընթերցելի տեքստ- տառատեսակներ (ֆոնտեր) և բառեր
- Օգտագործել սպիտակ տիրույթներ՝ պարբերությունները առավել հեշտ ընթերցելի դարձնելու համար
- Խմբավորել՝ հաշվետվական ձևին առավել կազմակերպված տեսք տալու համար

Ի հավելումն, ներկայացվեց <<Հարցերի արձանագրությունը>> որպես գործիք, որը կարող է կիրառվել հարցաթերթիկների վերլուծման համար: Արձանագրության օրինակը ներկայացված է սույն զեկույցի Հավելված 6-ում: ՀՀ ԱՎԾ-ն դրական վերաբերվեց հարցերի արձանագրության օգտագործմանը և նախագծման լավագույն փորձին, որը ներկայացվեց սեմինարի ընթացքում:

Սեմինար Մեթոդաբանության բաժնի հետ, որը վերաբերվում էր Արդյունաբերական արտադրանքի 1- Արտադրություն հաշվետվական ձևի նախագծման սկզբունքների կիրառմանը

Կազմվեց նոր հաշվետվական ձևի նախագիծը, որտեղ կիրառվեցին հաշվետվական ձևի նախագծման սկզբունքները, որոնք ներկայացվել էին առավոտյան սեմինարի ընթացքում: Կիրառված փոփոխությունները հետևյալն էին՝

- Հաշվետվական ձևի անվանումը և հաշվետու ժամանակաշրջանը տեղադրվեցին հաշվետվական ձևի վերևի մասում
- Իրավական մասին վերաբերվող պարբերությունը և այլ տեքստեր հանվեցին առաջին էջից: Այդ տեքստերը կարող են տեղադրվել ծանուցման գրության մեջ և հղում կարելի է անել կայք էջին
- ՀՀ ԱՎԾ-ի կոնսակտային տեղեկատվությունը ներառվել է էջի ներքևի մասում
- Տառատեսակի չափը մեծացվել է՝ հեշտ ընթերցման դարձնելու համար
- Սյունակների քանակը կրճատվել է և աշխատողների ներքին օգտագործման համար կողերը տեղափոխվել են աջ կողմ և մզացվել են
- Անվանումները և դաշտերը հստակ սահմանվել են և կապակցվել են
- Միավորները (անձ, հազարական դրամ) հստակ նշված են
- Ներառվել է մեկնաբանությունների դաշտը
- Վերջում ավելացվել է <<Շնորհակալություն>> բառը

Հարցաթերթիկի բովանդակությունը նույնպես վերանայվել է՝ հաշվի առնելով հաշվետվական ձևերի օպտիմալացման վերաբերյալ որոշումը, որը ձեռք էր բերվել սեմինարի ընթացքում: Հետևյալ դաշտերը հանվել են հարցաթերթիկից՝

- այն դաշտերը, որոնք վերաբերվում են նախորդ ժամանակահատվածի իրավիճակին
- այն փոփոխականները, որոնք կարող են հաշվարկվել Վիճակագրական գրասենյակի կողմից:

Հաշվի առնելով բովանդակության վերաբերյալ դաշտերը, կարելի է անել հետևյալ եզրակացությունը՝ առաջարկությունները հաշվի առնելու դեպքում հարցաթերթիկում դաշտերի քանակը կնվազի մոտ 33 տոկոսով:

Սույն նախագիծը մի վարժություն էր՝ ցույց տալու համար, թե ինչպես գործող հաշվետվական ձևը կարող է պարզեցվել և դառնալ օգտվողի համար առավել հարմարավետ: Ցանկացած փոփոխություններ դեռևս պետք է փորձարկվեն և հաստատվեն՝ նախքան հաշվետվական ձևի կիրառումը: Գործող և վերանախագծված հաշվետվական ձևերի օրինակները ներկայացված են 10 և 11 Հավելվածներում:

Քննարկումներ կապված Հիմնական միջոցների նախագծման հնարավոր փոփոխությունների հետ

Դիտարկվեց 11-ՀՄ հիմնական միջոցների հարցաթերթիկի վերանախագծման հարցը: Փորձագետները սա համարում են բիզնես վիճակագրության հետազոտությունների ամենաբարդ հարցաթերթիկներից մեկը:

Սեմինարի ընթացքում հաշվետվական ձևերի օպտիմալացման քննարկման ժամանակ որոշվեց, որ առնվազն 10 դաշտեր պետք է հանվեն հաշվետվական ձևից: Սա կնվազեցնի հարցաթերթիկում եղած դաշտերի քանակը մոտավորապես 3 տոկոսով:

Այս փուլում, հնարավոր չէր կատարել հարցաթերթիկի ամբողջական վերանախագծում, քանի որ դրա համար անհրաժեշտ է, որ ՀՀ ԱՎԾ-ի կողմից իրականացվի լրացուցիչ աշխատանք: Առաջարկվեց կատարել մանրակրկիտ վերլուծություններ հարցաթերթիկի

բոլոր հարցերի անհրաժեշտության վերաբերյալ՝ վերլուծել արդյունքները, որոնք օգտագործվում են և պարզել, թե արդյոք հարցաթերթիկում ներառված յուրաքանչյուր հարց ունի կոնկրետ սպառող: Առաջարկվեց, օգտվել <<Հարցերի արձանագրության>> նախատիպից՝ սույն հարցաթերթիկի վերլուծությունների համար (տես Հավելված 6):

Առաջարկվեց նաև, որ ՀՀ ԱՎԾ-ն վերլուծություններ կատարի Դանիայի Վիճակագրության Հաշիվների Վիճակագրության հաշվետվական ձևի վերաբերյալ (նման համապատասխան տողերն են 1բ, 16, 24, 30-43, 67-87) և որոշի թե արդյոք հնարավորություն կա նման նախագծում կատարել Հիմնական Միջոցների հարցաթերթիկի համար (տես Հավելված 11): Եթե հնարավոր է, վերանայված բովանդակությունը պատրաստել նախքան հաջորդ առաքելությունը՝ Բ.4.1:

Փորձագետները նշեցին, հիմնական միջոցների հարցաթերթիկի կազմակերպման ներդաշնակեցման անհրաժեշտությունը (հարցաթերթիկը տարանջատված է տարբեր բաժինների): Նրանք գտնում են, որ ներդաշնակեցումը կնպաստի տվյալների արտադրության արդյունավետության բարձրացմանը և կնվազեցնի ՀՀ ԱՎԾ-ի ծանրաբեռնվածությունը: Այս առաջարկը լիովին ընդունելի չէր ՀՀ ԱՎԾ-ի կողմից, քանի որ դա ուղղակիորեն կապված չէ ռեսպոնդենտների ծանրաբեռնվածության հետ:

Այցելություն Երևանի տարածքային գրասենյակ

Հանդիպում տեղի ունեցավ նաև Երևանի տարածքային գրասենյակում՝ գրասենյակի ղեկավար պրն Վրեժ Ավետիսյանի հետ: Քննարկումները վերաբերվում էին գործնական տվյալների հավաքագրման հարցերին: Ուսումնասիրվեցին կազմակերպչական հարցեր տվյալների հավաքագրման և հիմնական խնդիրների վերաբերյալ:

Եզրակացությունն այն է, որ հաշվետվական ձևերով ծանրաբեռնվածությունն առանցքային հիմնախնդիր է ինչպես ռեսպոնդենտների, այնպես էլ ՀՀ ԱՎԾ-ի տեսանկյունից:

2.2. Ռեսպոնդենտների ծանրաբեռնվածություն

Ռեսպոնդենտների ծանրաբեռնվածության վերաբերյալ հետազոտության արդյունքները հավաքվել են և կազմվել են աղյուսակների տեսքով ՀՀ ԱՎԾ-ի կողմից (տես Հավելված 7): Այս տվյալների վերլուծությունները կիրականացվեն Դանիայի Վիճակագրության կողմից և արդյունքները պատրաստ կլինեն և կներկայացվեն ՀՀ ԱՎԾ-ին մինչև հաջորդ գործունեություն՝ Բ.4.1:

3. Եզրակացություններ և առաջարկություններ

3.1 Ամփոփ եզրակացություններ

Հաշվետվական ձևեր

Ընդհանուր առմամբ լավ առաջընթաց է գրանցվել Բ.3.2 առաքելության ընթացքում:

Ռեսպոնդենտների ծանրաբեռնվածության չափման և նվազեցման անհրաժեշտությունը մեծապես օժանդակվեց: Բաղադրիչ Բ-ի այս բաժնում առաջարկվեց, որ ռեսպոնդենտների ծանրաբեռնվածության նվազեցումը պետք է կատարվի հաշվետվական ձևերի վերանախագծման միջոցով (ինչպես բովանդակության, այնպես էլ ձևի առումով):

Ինչ վերաբերվում է հաշվետվական ձևերի բովանդակությանը, հետևյալ բարելավման ոլորտները ընդունվեցին ՀՀ ԱՎԾ-ի ճյուղային բաժինների կողմից՝

- հարցերը, որոնք վերաբերվում են նախորդ ժամանակահատվածներին կհանվեն հարցաթերթիկից (1-Արտադրություն, 1-Առևտուր և 1-ԿՇ հաշվետվական ձևերից),
- այն փոփոխականները, որոնք կարելի է հաշվարկել Վիճակագրական գրասենյակի կողմից կհանվեն հաշվետվական ձևից (1-Արտադրություն հաշվետվական ձև),
- <<Հասույթի>> և <<Աշխատակիցների թվաքանակի>> փոփոխականները կհանվեն և ձեռք կբերվեն այլ աղբյուրներից (11- ՀՄ հաշվետվական ձև),
- <<Ֆինանսական լիզինգի>> և <<գործառնական լիզինգի>> փոփոխականները կհանվեն (11-ՀՄ հաշվետվական ձևից):

Եղան նաև մի քանի այլ առաջարկներ, որոնք անմիջապես չընդունվեցին ՀՀ ԱՎԾ –ի կողմից, սակայն դրական նշաններ ցուցաբերվեցին, որ առաջիկայում հաշվետվական ձևերի հետագա բարելավման քայլերի ընթացքում այդ առաջարկությունները հաշվի կառնվեն՝

- տարվա սկզբի իրադրությանը վերաբերվող հարցերը չեն հանվի 1-Արտադրություն և 1- Առևտուր հաշվետվական ձևերից,
- <<Աշխատակիցների թվաքանակը>> փոփոխականը 1-Արտադրություն և 1-Առևտուր հաշվետվական ձևերից չեն հանվի և չեն ձեռք բերվի այլ աղբյուրներից,
- <<Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական միջոցների մաշվածության>> փոփոխականը 1-ՏԳ հաշվետվական ձևից չի հանվի և չի ձեռք բերվի այլ աղբյուրից:

Հաշվի առնելով միայն առաջարկված բարելավման այն ոլորտները, որոնք ընդունվեցին ՀՀ ԱՎԾ-ի կողմից, հարցաթերթիկներում կլինեն դաշտերի կրճատումներ հետևյալ չափով՝

- 1-Արտադրություն 33 %
- 1- Առևտուր 33 %
- 1-ԿՇ 41 %
- 1-ՀՄ 3 %

Ինչ վերաբերվում է հաշվետվական ձևերի նախագծման փոփոխություններին, լավ արդյունք նկատվեց սեմինարի ընթացքում: Արդյունաբերական արտադրանքի

վերանախագծված օրինակը կարելի է դիտարկել որպես նախատիպ ՀՀ ԱՎԾ-ի հաշվետվական ձևերի հետագա վերափոխումների համար: Ինչևէ, կառուցվածքի փոփոխությունները պետք է վերանայվեն և հաստատվեն ՀՀ ԱՎԾ-ի կողմից: Փորձագետները նաև խորհուրդ են տալիս, որ հաշվետվական ձևը փորձարկվի մի խումբ ռեսպոնդենտների շրջանում, նախքան այն ներկայացնելը արտաքին հաստատմանը և փորձարկմանը: Ռեսպոնդենտների ծանրաբեռնվածության նվազեցման արդյունքը ամբողջությամբ կհաշվարկվի ավելի ուշ՝ Բաղադրիչ Բ-ի հետագա ընթացքում:

Ռեսպոնդենտների ծանրաբեռնվածություն

Ինչպես վերը նշվեց, ՀՀ ԱՎԾ-ի կողմից իրականացված ռեսպոնդենտների ծանրաբեռնվածության հետազոտության արդյունքների վերլուծությունները կլինեն 2012 թվականի սկզբին: Այս վերլուծությունների արդյունքները ՀՀ ԱՎԾ-ին կտրամադրվեն ԱՊ փորձագետների կողմից՝ առաջարկությունների և առաջիկայում իրականացվելիք քայլերի հետ մեկտեղ:

3.2 Առաջարկություններ

Հաշվետվական ձևեր

ՀՀ ԱՎԾ-ն պետք է համապատասխանեցնի իր հաշվետվական ձևերը Բ.3.2 առաքելության ընթացքում բովանդակության վերաբերյալ ձեռք բերված պայմանավորվածությունների համաձայն (հետևյալ հաշվետվական ձևերը պետք է վերանայվեն 1-Արտադրություն, 1-Առևտուր, 1-ԿՇ, և 11-ՀՄ):

ՀՀ ԱՎԾ պետք է շարունակի բիզնես վիճակագրության հարցաթերթիկներում ներառված փոփոխականների վերլուծությունների աշխատանքները:

- ուսումնասիրել, թե արդյոք բոլոր փոփոխականներն են արդիական և թե ինչպես են օգտագործվում տվյալները և ում կողմից,
- վերլուծել, թե արդյոք կարող են այդ փոփոխականները ստացվել վիճակագրական այլ հետազոտություններից կամ վիճակագրական/վարչական աղբյուրներից: Եթե այդ փոփոխականները գոյություն ունեն, ապա փնտրել հնարավորություններ դրանք օգտագործելու համար (համեմատել ընդգրկվածությունը կամ գտնել գնահատման ընթացակարգեր),
- վերլուծել աճողական արժեքները բացառելու հնարավորությունները՝ կապված ամսեկան, եռամսյակային հաշվետվությունների հետ: Սովորական վերանայման ազդեցությունը կարող է գնահատվել և կարող են լրացուցիչ վերլուծություններ իրականացվել ՀՀ ԱՎԾ-ի շրջանակներում՝ տվյալների որակի ստուգման հետևանքների և սխալների ուղղման ընթացակարգերի վերաբերյալ, երբ/եթե հնարավոր է ամսեկան/տարեկան հաշվետվական ձևերից բացառել աճողական արժեքները,
- վերանայել հակասող փոփոխականները՝ նման իմաստով, սակայն տարբեր անվանումներով (մեկ կամ մի քանի տարբեր վիճակագրական հետազոտությունների մեջ)

Հատուկ ուշադրություն դարձնել հիմնական միջոցների վերաբերյալ 11-ՀՄ հարցաթերթիկին, կատարել մանրակրկիտ վերլուծություններ հարցաթերթիկի բոլոր հարցերի ընդգրկման անհրաժեշտության վերաբերյալ՝ օգտագործելով <<Հարցերի արձանագրության>> ձևը, տես հավելված 6 (Դանիայի վիճակագրության նախատիպը):

Հարցաթերթիկի նախագծման գործընթացների առումով արդյունավետ կլինի, եթե յուրաքանչյուր հաշվետվական ձևի համար պատրաստվի նոր դիզայնի նախագիծ (1-Առևտուր, 1-ԿՇ և 11-ՏԳ), երբ ավարտված կլինեն փոփոխականների վերանայման աշխատանքները: Կառուցվածքը պետք է հիմնված լինի լավագույն փորձի վրա, ինչպես նկարագրվեց հաշվետվական ձևերի կառուցվածքի և փորձարկման սկզբունքների վերաբերյալ սեմինարի ընթացքում, ինչպես նաև արդյունաբերական արտադրանքի (1-Արտադրություն) նոր կառուցվածքի նախագծի վրա:

4. Հաջորդ գործունեությունից առաջ իրականացվող քայլեր (Բ4.1)

Հաշվետվական ձևեր

1. ՀՀ ԱՎԾ-ի կողմից պետք է վերանայվի և հաստատվի Բ.3.2 առաքելության ընթացքում արդյունաբերական արտադրանքի ամսեկան (1-Արտադրանք) վերանախագծված հաշվետվական ձևը: Նոր դիզայնի նախագիծը կարելի է նաև փորձել այլ հարցաթերթիկների համար, որոնք ուսումնասիրվել են (1-Առևտուր, 1-ԿՇ, 1-ՏԳ):
2. <<Հարցերի արձանագրությունը>> պետք է լրացվի հիմնական միջոցների վերաբերյալ հարցաթերթիկի համար (11-ՀՄ):
3. Պետք է իրականացվեն համեմատական վերլուծություններ ՀՀ ԱՎԾ-ի և ԴՎ-ն հիմնական միջոցների հարցաթերթիկի վերաբերյալ և պատրաստել արդյունքները: Եթե ժամանակը բավարարի, ապա հաջորդ առաքելության համար արդյունավետ ներդրում կլինեն ունենալ նոր հարցաթերթիկի նախագիծը:

Ռեսպոնդենտների ծանրաբեռնվածություն

ԱՊ փորձագետները պետք է իրականացնեն վերլուծություններ աղյուսակներից հավաքագրված տվյալների վերաբերյալ և ներկայացնեն ՀՀ ԱՎԾ-ին:

Հաջորդ գործունեության աշխատանքային ծրագիրը

Տես հավելված 4

Հավելված 1. Տեխնիկական Առաջադրանք

Նախագիծ Տեխնիկական Առաջադրանք (Բ3.2) Դեկտեմբերի 5-9, 2011

Բաղադրիչ Ա	Որակի Կառավարում
Բաղադրիչ Բ	<i>Բիզնես Ռեզիստոր, Կառուցվածքային Բիզնես Հետազոտություն և Ռեսպոնդենտների ծանրաբեռնվածություն</i>
Բաղադրիչ Գ	ՀՆԱ –ի Ամբողջականության Բարելավում
Բաղադրիչ Դ	Գյուղատնտեսության Համատարած Հաշվառում
Բաղադրիչ Ե	Հարմոնիզացված Սպառողական Գների Ինդեքս
Բաղադրիչ Զ	ՏՀՏ Հանրություն

Գործունեություն Բ3.2 Իրականացման աջակցություն

1. Գործունեության նպատակը

Սույն գործունեության նպատակն է հետևել այն աշխատանքներին, որոնք սկսվել են Բ.2 և Բ.3.1 գործունեությունների ընթացքում: Մեթոդը որոշ չափով կլինի “գործնական” կոնկրետ աջակցություն կապված ընտրության և իրականացման տարբերակների հետ, և սեմինարի քննարկումները հիմնված կլինեն Բ.2 զեկույցում տրված առաջարկությունների վրա:

2. Գործունեության ակնկալվող արդյունքները

Գործունեության ակնկալվող արդյունքները հետևյալն են՝

- Ընթացիկ աշխատանքների գնահատում և աջակցություն;
- Ռեսպոնդենտների ծանրաբեռնվածության բազիսային չափման գնահատում;
- Ռեսպոնդենտների ծանրաբեռնվածության չափման համար ընտրված հաշվետվական ձևերի բովանդակության համաձայնեցում՝ կապված հաշվետվական ձևերում որոշակի հարցերի ընդգրկման/հանման վերաբերյալ;
- Վերակազմավորված հաշվետվական ձևերի նախագծման ուղեցույց և ձևանմուշ
- Հաջորդ գործունեության բովանդակության և ժամանակի նախագծում Բ.4.1
- Բաղադրիչ Բ-ի աշխատանքային ծրագրի ճշգրտումներ

3. Ծրագրի մասնակիցները

Պրն. Գագիկ Անանյան, Վիճակագրության Խորհրդի Անդամ (*ՇԵ Բաղադրիչի ղեկավար*)

Պրն. Աշոտ Անանյան, Արդյունաբերության Վիճակագրության բաժնի ղեկավար

Պրն. Գեորգի Թորոսյան, Տրանսպորտի և Կապի Վիճակագրության բաժնի ղեկավար

Մարիամ Պետրոսյան, Շինարարության Վիճակագրության բաժնի ղեկավար

Անահիտ Հարությունյան, Առևտրի և այլ Ծառայությունների Վիճակագր. բաժնի ղեկավար

Էլինա Մարկայն, Լատվիայի Վիճակագրության Կենտրոնական բյուրո, Գլխավոր
մասնագետ
Աշու Բոնրադ, Տվյալների Հավաքագրման և Մեթոդաբանության Ավագ Խորհրդատու,
Դանիայի Վիճակագրական Ծառայություն

ՀՀ ԱՎԾ-ի այլ աշխատակիցներ, որոնք մասնակցում են սույն գործունեությանը

Պրն. Ստեփան Մնացականյան, ՀՀ ԱՎԾ նախագահ
Անահիտ Սաֆյան, Միջազգային վիճակագրական համագործակցության բաժնի պետ
Լիլիթ Պետրոսյան, Մեթոդաբանության բաժնի պետ
Հայկուշ Տիտիզյան, Ֆինանսների վիճակագրության բաժնի պետ
Լայերտ Հարությունյան, Բիզնես Ռեզիստրի բաժին
Գարիկ Խաչատրյան, Բիզնես Ռեզիստրի բաժին

Հավելված 2. Առաքելության ծրագիրը

4. ԱՊ փորձագետների հանդիպման ծրագիր, Դեկտեմբերի 5-9, 2011

Ժամը	Վայրը	Միջոցառումը	Նպատակը/մանրամասները
Երկուշաբթի, 5 Դեկտեմբերի առավոտյան	Կոնգրես հյուրանոց	Հանդիպում ԹՄԽ-ի հետ	Շաբաթվա ծրագրի քննարկում
Կեսօրին	ՀՀ ԱՎԾ	Հանդիպում ՇԵ բաղադրիչի ղեկավարի և փորձագետ ների հետ	Ընթացիկ կարգավիճակը, զարգացումները նախորդ գործունեությունից ի վեր և զեկույցի ուսումնասիրում. 1. Ռեսպոնդենտների ծանրաբեռնվածության չափում 2. Նախագծման հարցեր 3. Բ.2 զեկույցի 6 և 7 հավելվածների պատասխանները 4. Բաղադրիչ Բ-ի նոր ժամանակացույցի գրաֆիկը 5. Այլ համապատասխան զարգացումներ
Երեքշաբթի, 6 Դեկտեմբերի առավոտյան (երկու գուգահեռ սեմինարներ)	ՀՀ ԱՎԾ	Մեթոդաբա նության բաժին	ՀՀ ԱՎԾ-ի առկա ընթացակարգերի նկարագրություն հաշվետվական ձևերի նախագծման և արտադրման վերաբերյալ (Աշու Քոնրադ)
Կեսօրին (երկու գուգահեռ սեմինարներ)	ՀՀ ԱՎԾ	Ճյուղային բաժիններ Մեթոդաբա նության բաժին	Հաշվետվական ձևերի օպտիմալացում՝ ելնելով Բ.2 զեկույցի հավելվածներ 6 և 7- ի պատասխաններից (Էլինա Մարկայն)
Չորեքշաբթի, 7 Դեկտեմբերի առավոտյան	ՀՀ ԱՎԾ	Հանդիպում մեթոդաբա նության և ճյուղային բաժինների հետ	Հաշվետվական ձևերի նախագծման և փորձարկման սկզբունքների ներկայացում (Աշու Քոնրադ)
Կեսօրին	ՀՀ ԱՎԾ	Հանդիպում մեթոդաբա նության և ճյուղային բաժինների հետ	1-ՏԳ և 11-ՀՄ հետազոտությունների օրինակով նախագծման սկզբունքների կիրառում
Հինգշաբթի, 8 Դեկտեմբերի առավոտյան	ՀՀ ԱՎԾ	Հանդիպում ՇԵ բաղադրիչի ղեկավարի հետ	ՀՀ ԱՎԾ –ի կողմից ռեսպոնդենտների ծանրաբեռնվածության չափման կարգավիճակը:

Գործողությունների պլանավորում, որոնք պետք է տեղի ունենան նախքան հաջորդ առաքելությունը և դրա ընթացքում: Նախնական բրիֆինգ և գործունեության զեկույցի բովանդակության համաձայնեցում			
Կեսօրին	ՀՀ ԱՎԾ	Հատուկ հանդիպումներ	Վերանայել և թարմացնել Բաղադրիչ Բ-ի աշխատանքային ծրագիրը
Ուրբաթ, 9 Դեկտեմբերի առավոտյան	ՀՀ ԱՎԾ	Հատուկ հանդիպումներ	Զեկույցի մշակում և եզրակացությունների, առաջարկությունների պատրաստում, ինչպես նաև գործողություններ, որոնք պետք է իրականացվեն նախքան հաջորդ առաքելությունը
Կեսօրին	ՀՀ ԱՎԾ	Բրիֆինգ ՇԵ ծրագրի ղեկավարի հետ	Եզրակացություններ, որոշումներ և առաջարկություններ: Հաջորդ առաքելության ազդեցությունը և կիրառելի աշխատանքային ծրագիրը ՇԵ փորձագետների համար

Հավելված 3. Անձինք, որոնց հետ հանդիպումներ են տեղի ունեցել

Պրն. Ստեփան Մնացականյան, ՀՀ ԱՎԾ նախագահ
Լիլիթ Պետրոսյան, Մեթոդաբանության բաժնի պետ
Աշոտ Անանյան, Արդյունաբերության Վիճակագրության բաժնի պետ
Անահիտ Սաֆյան, Միջազգային վիճակագրական համագործակցության բաժնի պետ
Վրեժ Ավետիսյան, Երևան քաղաքի գործակալության տնօրեն

Ջուլիետա Միրզոյան, ՀՀ ԱՎԾ նախագահի գլխավոր խորհրդական
Անժելա Դաշյան, Վիճակագրական աշխատանքների մեթոդաբանության և
դասակարգիչների բաժին
Կարինե Սարգսյան, Վիճակագրական աշխատանքների տեղեկատվության և
դասակարգիչների բաժին
Աշոտ Անանյան, Արդյունաբերության վիճակագրության բաժնի պետ
Գեորգի Թորոսյան, Տրանսպորտի և կապի վիճակագրության բաժնի պետ
Լուսյա Խաչատրյան, Մակրոտնտեսական ցուցանիշի և ազգային հաշիվների բաժին
Լայերտ Հարությունյան, Բիզնես ռեգիստրի բաժնի պետ
Գարիկ Խաչատրյան, Բիզնես ռեգիստրի բաժին
Լուսինե Քալանթարյան, Աշխատանքի վիճակագրության բաժնի պետ
Դիանա Մարտիրոսովա, Տնային տնտեսությունների հետազոտությունների բաժնի պետ
Նադեժդա Աստվածատուրովա, Մակրոտնտ. ցուցանիշների և ազգային հաշիվների բաժին
Ինգա Բարոյան, Առևտրի և այլ ծառայությունների բաժին
Սուսան Հունանյան, Աշխատանքի վիճակագրության բաժին
Լուսինե Մարկոսյան, Տնային տնտեսությունների հետազոտությունների բաժին
Հայկուշ Տիտիզյան, Ֆինանսների վիճակագրության բաժին
Հասմիկ Մատինյան, Ֆինանսների վիճակագրության բաժին
Լուսինե Պարոնյան, Շինարարության վիճակագրության բաժին
Քրիստինե Մալաքյան, Միջազգային վիճակագրական համագործակցության բաժին
Ռուզաննա Շաբոյան, Միջազգային վիճակագրական համագործակցության բաժին
Ռուզաննա Պետրոսյան, Տվյալների բանկերի մշակման և ծրագրավորման բաժին
Անահիտ Նազարյան, Սոցիալական ոլորտի վիճակագրության բաժին
Լաուրա Բեյբոյան, Վճարային հաշվեկշռի և արտաքին առևտրի վիճակագր.բաժին
Արամ Մարտիրոսյան, Վճարային հաշվեկշռի և արտաքին առևտրի վիճակագր.բաժին
Զարուհի Եփրիկյան, Վճարային հաշվեկշռի և արտաքին առևտրի վիճակագրության բաժին
Սուսաննա Ազատյան, Մարդահամարի և ժողովրդագրության բաժին
Արմինե Ավետիսյան, Մարդահամարի և ժողովրդագրության բաժին

Հավելված 4. Աշխատանքային ծրագիր – Ռեսպոնդենտների ծանրաբեռնվածություն և Հաշվետվական ձևեր

M06 2011	M07 2011	M08 2011	M09 2011	M10 2011	M11 2011	M12 2011	M01 2012	M02 2012	M03 2012	M04 2012	M05 2012	M06 2012	M07 2012	M08 2012	M09 2012	M10 2012	M11 2012	M12 2012			
1. Ռեսպոնդենտների ծանրաբեռնվածության չափում																					
2. Ռեսպոնդենտների ծանրաբեռնվածության չափում և 2 տարի																					
3. Հաշվետվական ձևերի ձևանմուշը լրացված է																					
4. Հաշվետվական ձևերի օպտիմալացման առաջարկությունները վերլուծված են																					
5. Հաշվետվական ձևերի վերանայագծում																					
										6. Հաշվետվական ձևերի փորձարկում և ճշգրտում											
														7. Փորձական փորձարկում ծանրաբեռնվածության չափում							

1. Ռեսպոնդենտների ծանրաբեռնվածության չափում

- Ընտրվել են 6 հետազոտություններ/հաշվետվական ձևեր բիզնես վիճակագրության վերաբերյալ ռեսպոնդենտների ծանրաբեռնվածության բազիսային չափման համար (1-ԿՇ, 1-Տրանսպորտ (ամսեկան), 1-Տրանսպորտ (տարեկան), 1-Առևտուր, 1-Արտադրություն և 24 էներգետիկա),
- Ռեսպոնդենտների ծանրաբեռնվածության հարցաթերթիկները պատրաստվել են և ուղղարկվել են ընդհանուր թվով 100 ձեռնարկությունների:

2. Ռեսպոնդենտների ծանրաբեռնվածության չափումը և երկու լրացուցիչ հետազոտությունների համար`

- Ռեսպոնդենտների ծանրաբեռնվածության բազիսային չափումը պետք է ընդլայնվի և երկու հարցաթերթիկների համար, որոնք վերաբերվում են կառուցվածքային բիզնես վիճակագրությանը` Տնտեսական գործունեություն (1-ՏԳ) և Հիմնական միջոցներ (11-ՀՄ):

3. Հարցաթերթիկները նկարագրող ձևանմուշները լրացվել են`

- Բ.2 գործունեության ընթացքում պատրաստվեց մի ձևանմուշ, որտեղ պետք է նկարագրվեն հետազոտության նպատակը և ռազմավարությունը:

- Ձևանմուշը, տես Հավելված 6, պետք է լրացվի հետևյալ հաշվետվական ձևերի հետազոտության ղեկավարի կողմից՝ 1-ՏԳ, 11-ՀՄ (առանձին յուրաքանչյուր պատասխանատու բաժնի համար), 1-ԿՇ, 1-Առևտուր և 1 Արտադրություն;
- Ձևանմուշը լրացվել և ԱՊ փորձագետներին է ներկայացվել 2011 թվականի Հոկտեմբերի ամսվա սկզբին:

4. Հաշվետվական ձևերի օպտիմալացման առաջարկությունները վերլուծվել են՝

- Վերլուծություններ են իրականացվել բիզնես վիճակագրության մի շարք հետազոտությունների համար և բարելավման առաջարկությունները ներկայացվել են Բ.2 գործունեության ժամանակ,
- Ներկայացված առաջարկությունները ամփոփվել են, տես Հավելված 7 և պատասխանատու հետազոտության ղեկավարները պետք է ներկայացնեն իրենց մեկնաբանությունները դրանց վերաբերյալ,
- Հետևյալ հաշվետվական ձևերի համար գտնվել են բարելավման ենթակա ոլորտները՝ 1-ՏԳ, 1-ՀՄ, 1-Առևտուր, 1-Արտադրություն, 1-ԿՇ,
- Ձևանմուշը լրացվել է և ներկայացվել է խորհրդատուներին 2011 թվականի Հոկտեմբեր ամսվա սկզբին:

5. Հարցաթերթիկի(ների) վերանախագծում

- Հաշվետվական ձևերի վերանախագծումը սկսվել է Բ.3.2 առաքելության ընթացքում՝ հաշվի առնելով 3 և 4 կետերի արդյունքները,
- Արդյունաբերական արտադրանքի ամսեկան հետազոտության (1-Արտադրանք) հաշվետվական ձևի վերանախագիծը վերանայվել և հաստատվել է ՀՀ ԱՎԾ-ի կողմից
- Հիմնական միջոցների հաշվետվական ձևը պետք է վերլուծվի ՀՀ ԱՎԾ-ի կողմից՝ հասկանալու համար հարցաթերթիկում ներառված բոլոր հարցերի անհրաժեշտությունը և համեմատական վերլուծություններ իրականացնելու ՀՀ ԱՎԾ-ի և ԴՎ հիմնական միջոցների հարցաթերթիկների միջև,
- Վերլուծություններ պետք է իրականացվեն նաև բիզնես վիճակագրության այլ հաշվետվական ձևերի համար (1-ՏԳ, 1-Առևտուր, 1-ԿՇ) և դրանց վերանախագծման գործընթացը կարող է սկսվել ՀՀ ԱՎԾ-ի կողմից՝ համաձայն այն առաջարկությունների և մոտեցումների, որոնք տրվել են Բ.3.2 առաքելության ընթացքում:

6. Հաշվետվական ձևերի փորձարկումը և ճշգրտումը

- Վերանախագծված հաշվետվական ձևերը 1-Արտադրություն և 11-ՀՄ պետք է ավարտվեն և հաստատվեն ՀՀ ԱՎԾ-ի կողմից,
- Պետք է իրականացվեն վերանախագծված հաշվետվական ձևերի փորձարկումները (1-Արտադրություն և 11-ՀՄ) և անհրաժեշտության դեպքում կատարվեն համապատասխան ճշգրտումներ
- Պետք է նախապատրաստել փորձարկման պլան մնացած երեք հաշվետվական ձևերի համար (1-ՏԳ, 1-Առևտուր, 1-ԿՇ):

7. Փորձնական փորձարկում և ռեսպոնդենտների ծանրաբեռնվածության գնահատում

- Վերանախագծված հաշվետվական ձևերի փորձարկումը ռեսպոնդենտների ծանրաբեռնվածության չափման հետ միասին,
- Ռեսպոնդենտների ծանրաբեռնվածության համեմատում՝ հաշվետվական ձևերի վերանախագծումից առաջ և հետո

Հավելված 5. ՀՀ ԱՎԾ-ում Հարցաթերթիկի արտադրման գործընթացը

Սույն նկարագրությունը հիմնված է Լիլիթ Պետրոսյանի և մեթոդաբանության բաժնի աշխատակիցների հետ ունեցած հարցազրույցի վրա:

Հարցաթերթիկի դասավորությունը

Հարցաթերթիկի դասավորությունը հաստատված է Վիճակագրական Պետական Խորհուրդի 2001 թվականի որոշմամբ: ՀՀ ԱՎԾ –ն աշխատում է այդ որոշման համաձայն ինչպես ընդհանուր հարցաթերթիկի, այնպես էլ վիճակագրական հաշվետվական ձևերի համար: Հաշվետվական ձևի խմբագրումը իրականացվում է Մեթոդաբանության բաժնի կողմից Word –ի տեսքով:

Հարցերի մշակումը

Այն բաժինը/միավորը, որը պատասխանատու է տվյալ հետազոտության համար մեթոդաբանության բաժնին է ներկայացնում հարցաթերթիկի և հրահանգների նախագիծը, որտեղ նախ ստուգվում է, որ հաշվետվական ձևը համապատասխանում է միջազգային չափանիշներին, տեղական օրենսդրությանը և վիճակագրական հիմնական հասկացություններին: Բովանդակությունը նաև քննարկվում է ֆինանսական բաժնի հետ մակրոտնտեսական ցուցանիշների վերաբերյալ: Այնուհետև հարցաթերթիկը վերանայելուց հետո մեթոդաբանության բաժինը այն վերադարձնում է համապատասխան ստորաբաժանմանը:

Հարցաթերթիկի հաստատումը

Հարցաթերթիկը հաստատվում է ՀՀ վիճակագրության պետական խորհրդի կողմից: Որպես նորմատիվ ակտ ընդունված հարցաթերթիկները, համաձայն <<Իրավական ակտերի մասին>> ՀՀ օրենքի, 7 օրյա ժամկետում ներկայացվում են ՀՀ Արդարադատության նախարարություն՝ պետական իրավական փորձաքննության և պետական գրանցման: Գրանցված հարցաթերթիկները հրապարակվում են ՀՀ Գերատեսչական նորմատիվ իրավական ակտերի տեղեկագրում:

Հրահանգներ

Հրահանգները գնահատվում են ըստ դասակարգիչների և մեթոդաբանական փաստաթղթերի: Դրանք նաև գնահատվում են Ազգային օրենսդրության իրավաբանական ոլորտի աշխատակիցների կողմից: Ճյուղային բաժինները պատասխանատու են դրանց բովանդակության համար:

Հրապարակումներ

Երբ հարցաթերթիկը հաստատվում է, այն հրապարակվում է Իրավական Ակտերի Ձեռնարկում: Հարցաթերթիկը սև և սպիտակ Word փաստաթուղթ է, A4 ձևաչափով: Հարցաթերթիկների տպումը տեղի է ունենում դրսում: Այն նաև հասանելի է համացանցում և հղում է արված Իրավական Ակտերի Ձեռնարկի հրապարակմանը:

Փոփոխություններ առկա հաշվետվական ձևերում

Նույն ընթացակարգը կիրառվում է առկա հաշվետվական ձևերում փոփոխություններ կատարելու համար: Ծանուցում է ուղարկվում ռեսպոնդենտներին՝ նրաց տեղեկացնելով փոփոխությունների մասին:

Լրացուցիչ հաշվետվական ձևեր

Լրացուցիչ հաշվետվական ձևերը, ինչպիսիք են ռեսպոնդենտների ծանրաբեռնվածության հաշվետվական ձևը, հաստատման կարգի չունի: Սա կարող է ճիշտ լինել նաև հաշվետվական ձևի նախագծի տարբերակի համար, որտեղ մասնակցությունը կամավոր է:

Փորձնական փորձարկումներ

Սոցիալական հարցումները կատարվում են փորձնական եղանակով՝ առանց ռեսպոնդենտների հետադարձ կապի: Հաշվետվական ձևը նաև ուղարկվում է տարբեր պետական կառույցներ ներկայացնող շահագրգիռ կողմերին՝ վերջիններիս կողմից կարծիքներ ստանալու համար:

Տվյալների տարածում

Նոր ռեսպոնդենտներին ուղարկվում է ծանուցագիր՝ տեղեկացնելով նրանց հետազոտության մասին և խնդրելով նրանց տրամադրել հաշվետվական ձևը մինչև նշված վերջնաժամկետը: Գրության մեջ նաև նշվում է, որ այն <<անվճար է>>, որ ձեռնարկությունը չպետք է վճարի հետազոտության մեջ մասնակցելու համար (չնայած, նրանք պետք է վճարեն նամականիշների համար, եթե այն ուղարկվելու է փոստով): Ամսեկան հետազոտությունների համար, ռեսպոնդենտին առաջարկվում է պատճենահանել հարցաթերթիկի բնօրինակը՝ յուրաքանչյուր անգամ ներկայացնելու համար, այսինքն նրանց միայն մեկ անգամ է ուղարկվում հարցաթերթիկը՝ ծանուցագրի հետ միասին: Հնարավոր է նաև ներբեռնել հարցաթերթիկը ինտերնետից:

Տվյալների հավաքագրում

Լրացված հաշվետվական ձևը հաճախ ՀՀ ԱՎԾ-ին է ներկայացվում է առձեռն, քանի որ այդ տարբերակը ավելի արագ է: Հնարավոր է նաև կնքել համաձայնագիր ՀՀ ԱՎԾ-ի հետ, որը հնարավորություն կտա ձեռնարկությանը հարցաթերթիկը ներկայացնել էլեկտրոնային եղանակով: Հնարավոր է անմիջապես տվյալները տեղադրել Word-ի ֆայլի մեջ և այն կցել էլեկտրոնային փոստին: Ներկայումս 102 ձեռնարկություններ օգտվում են այդ համաձայնագրերից: Որոշ հետազոտություններ հավաքագրվում են հաշվարարների կողմից, օրինակ գյուղատնտեսությունը, տնային տնտեսությունները, գների ինդեքսը ինչպես նաև մեկանգամյա հետազոտությունները:

Տվյալների մուտքագրում

Տվյալները համակարգ են մուտքագրվում են ձեռքով: Մինչև վերջերս գոյություն ուներ օրենք, ըստ որի հաշվետվական ձևերը պետք է պահպանվեն 75 տարի (25 տարի իրավաբանական միավորների համար): Համաշխարհային բանկը առաջարկում է, որ այս

սահմանափակումը պետք է հանվի, այնպես որ հաշվետվական ձևերը այժմ կարող են ոչնչացվել տվյալների մուտքագրումից հետո:

Հիշեցման ընթացակարգեր

Հիշեցումները ուղարկվում են փոստային համակարգի միջոցով: Նաև կիրառվում է հեռախոսային հիշեցումների տարբերակը և էլեկտրոնային հիշեցումների տարբերակը: Եթե տրվում է ժամկետի երկարաձգում, ապա թվային տվյալները փոխանցվում են հեռախոսի միջոցով և այնուհետև հաշվետվական ձևը ուղարկվում է 5 օրյա ժամկետում:

Տարածքային գրասենյակների դերը

Տվյալների հավաքագրման և տարածման մեծ մասը տեղի է ունենում տարածքային գրասենյակներում: Նրանք ուղարկում են ստանդարտ ծանուցման ձևը բուն հարցաթերթիկի ուղարկումից մեկ ամիս առաջ: Ծանուցագիրը պարունակում է հետազոտությունների ցանկ, որը պետք է ներկայացվի, մասնակցության խնդրանք, և ռեսպոնդենտների իրավունքները: Տարածքային գրասենյակները նույնպես պատասխանատու են հիշեցումներ ուղարկելու համար:

Հավելված 6. Հարցերի Արձանագրություն

Հարցի արձանագրությունը

Հարցաթերթիկի անվանումը

Ամսաթիվը

[illegible]

